סמג לאויו שיח:

שנה לחוץ שיח. ש ב מיי׳ פ״ח מהלכות טומאת אוכלין הלי״ב:

ג מיי׳ שם הלכה יג:

נוסחת הריב"ז

ה] נמי זעירי: בן זעירי גבי:

גז יש בו כזית: דו תרומה:

במקום מגעו כבילה דחין

בו': וז ס"א והא ליכא בכדי

אכילת פרס ממנו זית של

הגהות התוספות

.1 ל"ל וממשמעות. 2. בס"א ר' אליעזר וכן בכל

מקלתו מנין דהיינו חלי זית כו'. 4. ראשי תיבות והכא

המשר הסוגיא. 3.

והא ליכא

מסורת הש"ם

ל) נ"א אליעזר, ב) מנחות נח:, ג) טבול יום פ"ב משנה ג פסחים מד. ע"ם. ד) עי ג פסחים מד., ה) [פסחים מג.], ו) שייך לעיל לה:, ל"ל אילטריכא כי כל,
בס"י הגירסא אמת, ט שייך לע"ב, י) גי' יעב"ן

הגהות הב"ח

רש"י ד"ה זעירי וכו' (**ה**) מהטירו שאפי׳ איו בשאור מוקט דו שאבי מין בטמור כזית ועיסת מצה משלימו לכזית: (ב) ד"ה ונגע וכו' איכא דאמרי בשום ושמו: (ג) ד"ה והוינן וכו' במקום (ג) ד"ה והוינן וכו' במקום מגעו הא אין: (ד) ד"ה ומה טעס וכו' ליכל שיעוכל לאו משום: (ס) תוד"ה כמלון וכו' באות מנה דתני התם כי כל שאור וכל דבש לא תקטירו אין לי כל"ל וחיבות דתני׳ התם נמחק: (ו) בא"ד אלא כל זית מקלמו חלי זית מנין ח"ל כל"ל ותיבת מנין נמחק: (ז) בא"ד כמו שמפרש אביי התם בפרק כל המנחות:(ח) בא"ד דנהי דרבון לוא אחרונה לא דרשי מכי כל כר' אלעזר מ"מ לכשת האשונה הפשוטה אלעור דדרים כל דכיון חלעור דדרים כנ דביהן דכל אתא לחלי הקומן אייתר ליה: (י) בא"ד דהיינו היתר מעטרף לאיסור לא שמעי כל"ל (כ) ד"ה המקפה וכו' כעין והשמן ין הוי ל יום והשום שנתן כו לתבלין הוי חולין ונגע טכול יום במקצתו פסל את כולו במקבה עיקר כל"ל: (ל) ד"ה ה"ג וכו' אמאי פסול הא בטלי תכלין פסות האו בסקי מפנק ברובה וקסבר דימוע: (מ) ד"ה אמר רצה צר צר מנה דימוע מדאורייתא:

הגהות מהר"ב רנשבורג

א] בד"ה (בעמוד הקודם) אן בי זו (פעמה הקומט) איכא וכו' דרשינן ליה כדפי' ר"ת. תיבות כדפי' ר"ת נמחק. ונ"ב כדפריטית ח"מ ויעו"ט ודו"ק: ב] ד"ה כמאן וכו" לא דרשי מכי כל. חיבות מכי כל נמחק. ונ"ב מכל כל"ל א"מ. ויעו"ש: ג] בא"ד מאי קאמר מו עירובו וכו' ללרף היתר לאיסור וכו' ובסיפא אפי׳ אינו בעיניה [אלא] מחוי כל"ל: ד] ד"ה אמר רבב"ח וכו' מ"מ מדרבנן פסלי וכו' כל"ל: ה] ד"ה משום וכרי כנ"כ: הן ד"ה משום דהיתר וכרי דאין נמנא. נ"ב ר"ל דאין נמנא משום כזית כשאוכל דרך אכילת המקפה. א"מ:

מוסף רש"י

אף שאור בכל תקטירו. היתר מצטרף לאיסור. חלי זים קומן דשאור וחלי זים דמנה ואינן מעורבין זים דמנה ואינן מעורבין המ זמנה זמון משוכרן אלא כל אחד ניכר (פחדים מג:). דדריש כל. ודריש ליה הכי מקלתו מנין, חלי לענין חמץ נמי. דהא אמריט על עירובו

יאה ומהש עו של שלום. בלאו, והיינו נמי היות מועסף לאיפור (שם). ומשני אין הכי גמי. דמתן בפסח היתר מלטרף לאיסור, והאי דנקט שאור לאפוקי מאביי דאמר יש הקטרה לפחות מכזית. וחייב בהקטרת שאור כל זהו ולא נעי לירוף, קמ״ל דאין הקטרה ואי איכא לירוף אין אי לא לא (שם). להא שמעתא. דרי יומנן (שם). המקפה. מגשול קפוי ועב, של תרומה. כגון דייפא, והשום והשמן. הנחונין בו למגלין היו של חולין (שם). פסל את כולן. את כל הקדירה, דמקפה עיקר וטבול יוס פוסל את התרומה (שם). מקום מגעו אמאי פסול. הא בטלי להו תגלין ברוב, דקס"ד דימוע מדרבנן הוא דאסור (שם). ואמר רבה בר בר חנה. דימוע מדאורייתא הוא. הואיל וזר לוהה עליה בכזית. משום דיש שם תרומה עלה. ומיהו לא חמירא כתרומה עלמה לפסול את כולן (שם). מאי טעמיה. זר לוקה עליו בכזית משם זרות, הא לא אכל כזית תרומה, לאו משום דהיתר מלטרף לאיסור

זעירי אמר אף שאור בבל מקטירו. (א) שאילו אין בשאור כזית ועיסה משלימו לכזית שהוא חייב ועובר משום שנאמר כל שאור וכל דבש לא תקטירו (ויקרא ב): כמאן כר"א דדריש כל. לגבי חמן בפ' אלו עוברין בפסחה דקתני ועל עירובו בלאו דברי ר' אלעזר דכתיב כל מחמלת לא תאכלו (שמות יב): אי

הכי. לימא או זעירי וכן נמי לענין

חמץ בפסח יהא חייב על עירובו

משום דכתיב ביה כל: אין הכי נמי.

דלענין חמך בפסח היתר מלטרף

לאיסור וכר"א והאי דהאמר בו גבי

שאור משום לאפוקי דאביי דאמר

במסכת מנחות יש הקטרה בפחות

מכזית קמ"ל מדבעינן לירוף דחין

הקטרה בפחות מכזית ואין חייב

עליה אלא א"כ בויהא בו כזית או

שיהא היתר משלימו לכזית: מקפה

של תרומה. העשויה מיין של

תרומה. מקפה רוטב: והשום

והשמן. שנותנין לתוכו משום תבלין

הן של דוחולין: ונגע טבול יום

במקלתן. איכא דאמרי (ב) משום ושמן

זעירי אמר אף שאור בבל תקטירו כמאן ברי שאלעזר דדריש כל אי הכי לענין חמץ שלעזר מיים כל אי הכי נמי אין הכי נמי אלא לאפוקי מאביי ידאמר יש הקטרה בפחות מכזית קמ"ל אין הקטרה בפחות מכזית יתיב רב וקאמר לה להא שמעתא איתיביה דיבוי אביי שבהמקפה של תרומה והשום והשמן חולין ונגע מבול יום במקצתן פסל את כולן ימקפה של חולין והשום והשמן של תרומה ונגע מבול יום במקצתן פסל אלא מקום מגעו והויגן בה מקום מגעו אמאי פסול ואמר רבה בר חנה הא"ר יוחנן מה מעם הואיל בר לוקה עליה בכזית מאי

לא תקטירו [דתניא] התם אין לי אלא כולו מקצתו מניין ת"ל כל עירובו מניין ת"ל כי כל פי׳ אין לי אלא כל זית מקצתו 🛈 מניין: איז זית מניין ת"ל כל והיינו היתר מצטרף לאיסור ור"ל חלי זית משאור וחלי זית ממצה וקשה לפירושו דא"כ מפרש זעירי לברייתא כמו שמפרש אביי (ו) (דבסתמא) בפ׳ כל המנחות _{(מנחות} נח.) וה״ק+ לאפוקי מדאביי ועוד קשה מאי פריך כמאן כר״א גם לרבנן יכול להיות דנהי דרבנן לא דרשי כל כי כל דרשי

והכי אמר באלו עוברין (פסחים מג:) וא״ל רבנן נמי ידרשו דרשא ראשונה במקלמו מניין דהוי פי׳ אלי זית שאור ואלי זית מלה מכי כל שאור

דנהי (ח) דרבנן דרשה [אחרונה] לא דרשי ב] [מכין כל כר״א מ״מ דרשא [ראשונה] הפשוטה יותר דדריש ר״א מכל רבנן דרשי לה מכי כל לכך

נראה דועירי מפרש הברייתא בפרק כל המנחות כדפירש [רבא] התם אין לי אלא כולו פירוש כל הקומץ דהיינו שני זיתים דקסבר אין

קומץ פחות משני זיתים מקלחו מניין פירוש חלי הקומץ שהוא כזית ח"ל כל עירובו מניין דהיינו חלי זית דשאור וחלי זית דמלה דהיינו היתר

מצטרף לאיסור ת״ל כי כל והשתא אתי שפיר דאמר כמאן כר״א דדריש כל (ש) אמרי׳ שפיר ₹ דכל אתא לחלי הקומץ דמייתי € ליה כי כל לעירובו

דהיינו היתר מצטרף לאיסור כדפרישית אבל לרבנן דלא דרשי כל יו[רק כי כל]? למקצחו דהיינו לחצי הקומץ שהוא זית שלם אבל עירובו דהיינו

היתר מצטרף לאיסור (⁰⁾ צירוף לא שמעי׳ כלל וא״ת לאביי דדריש מקצחו מנין היינו חצי זית וס״ל הקטרה בפחות מכזית מאי קאמר -I עירובו מנין והא לאביי א״ל עירובו לנרף היתר (מצטרף) לאיסור דבאיסור לחודיה מחייב כדפרישית וי״ל דהוא יפרש עירובו מניין דהיינו מחוי דברישא

דלר"א® נמי היתר מנטרף לאיסור דהתם נמי כתיב כל מחמנת לא תאכלו: אה"ב אלא לאפוקי מראביי. ה"ק® דשאור עדיפא לאשמועינן

דלא כאביי והא קמ"ל דאין הקטרה כו' ואי איכא צירוף אין ואי לא לא והכי מפרש ליה לברייתא דפרק כל המנחות אין לי אלא כולו

פי׳ כזית מקצתו פי׳ חלי זית דהכי אית ליה עירובו מניין דהיינו מועט שאור מעורב דס״ד אמינא הואיל ומעורב בהיתר יתבטל ת״ל כי

כל ולדידיה אין שייך לירוף דאף בפחות מכזית שאור חייב וא"ת לאביי דדריש מכל שאור לפחות מכזית אמאי לא דריש נמי חמץ לחייב

עליו בפחות מכזית לר' אלעזר וי"ל דשאני גבי חמץ דכתיב ביה אכילה ואין אכילה בפחות מכזית: להא שמעתא. דר' אבהו דבשאר איסורין אין היתר מנטרף לאיסור: הכוקפה של תרומה. תבשיל עב וקפוי כעין דייסא (0) והשמן שנחון בו תבלין הוי חולין שנגע טבול יום במקצת פסל את כולו דהוא עיקר והיא של תרומה וטבול יום פוסל התרומה המקפה של חולין והשום והשמן של תרומה

ונגע טבול יום במקלחו לא פסל אלא מקום מגעו בלבד: ה"ב רש"י מקום מגעו אמאי (י) פוסד. הא בטילתויי תבלין דקסבריי דימוע מדרבנן

הוא דאסור כלומר דמדאורייתא חד בתרי בטיל והא דתרומה בחד ומאה דרבטן הוא: אמר רבה בר בר חנה (מ) מדאורייתא הוא

הואיד וזר דוקה עדיו בבזית. משום דשם תרומה עליה [הלכך לגבי טומאה נמי שם תרומה עלה] ומיהו לא חמירא כתרומה עלמה ליפסול

כולן לשון רש"י [בפסחים] וקשה לרבינו תם דמדפריך ולבטיל ברובא משמע שהשום והשמן אינו בעין דדבר שהוא בעין אין מתבטל ולא

משמע הכי ודקתנין ונגע טבול יום במקלחו משמע דאשום והשמן קאי ולא אמקפה מדלא קחני במקלחה אם כן משמע דמיירי שהשום

והשמן בעין ותו דסיפא דהך משנה במסכת טבול יום (פ"ב מ"ג) א"ר יהודה אימתי בזמן שהם גוש בקערה משמע דאיירי שהוא בעין וע"ק

לריב״א דתנן התם עיסה שנדמעת בתרומה אינו נפסל בטבול יום ר' יוסי ור״ש אומרים נפסלת אלמא בדמוע המעורב ואינו ניכר לא

מפליג בין מקום מגעו לשלא מקום מגעו אלא מאן דאסר אסר בכולה ומאן דשרי בכולה שרי לכך פי׳ רבינו תם דאיירי שהשום והשמן מפוחרין

על המקפה ונכרין ורישא במקפה של תרומה ושום ושמן כוליה חולין י"ל דהשום והשמן הוי כידות לטומאה דבידות אוכלין אמרינן בעלמא

(סולין דף קים.) שהן מביחות את הטומאה אבל מקפה של חולין ושום ושמן של תרומה לא פסל אלא שום ושמן שנגע בו וה"ג והוינן בה

מקום מגעו אמאי פסל הא לא הוי כבילה ובעיני רש"י לא ישרה זאת הגירסא שבכמה מקומות פי' שאוכל מקבל טומאה אפי' בכל שהוא כדדרשי' במ"כ אוכל יטמא מלמד שמטמא בכל שהוא יכול אף לאחרים בכל שהוא מ"ל אשר יאכל אוכל הנאכל בבת אחת והיינו כבילה ור"מ

אומר דאסמכחא בעלמא הוא דבמס׳ אהלות (פי״ג מ״ה) תגן פחות מכבילה אוכלין 12 וקתני סיפא זה הכלל הטמא אינו ממעט והא דדייק והא [לא]

הוי כבילה ל"ל דלחו אשמן דייק דמשקין מטמאין בפחות מרביעית אלא אשום פריך וא"ת ומאי פריך והרי שום ושמן יי אחת הוא שאין

מקבלין טומאה פחות מכביצה מדאורייתא מ"מ דו פסלי שפיר ואע"ג בי דאין מקבלין טומאה מדאורייתא מ"מ מדרבנן מטמאי ומאי פריך

האיי דפסיל ר"ל מדרבנן וי"ל דלישנא דפסל משמע מדאורייתא: ומשני הואיל דור לוקה עליו בכזית ולאו דוקא נקט לוקה דהא תרומת

שום מדרבנן אלא הכי קאמר הואיל וזר לוקה עליו בכזים אילו היחה תרומה דאורייתא דין הוא להחשיבה ולא יתבטל אגב המקפה:

ש בושום דהיתר מצמרף לאיםור. דאין נמנא 15 מיהא לוקה עליו בכזית ואם תאתר וליתא הואיל וזר לוקה עליו בכזית אם

היה מלקט ולובר י) משם כזית ואר"י דאין דרך אכילתו בכך ומשום הך טעמא לית לן למימר שלא יתבטל אגב המקפה: באר טעמא דאו משום דהיתר מצטרף דאיםור. אלמא אפי' בשאר איסורין נמי אית להו היתר מלטרף לאיסור [ואת אמרת] דווקא בטיר:

דברייתא מרבה חלי זית בעיניה ובסיפא אפי׳ אינו בעיניה אלא [מחוי] שאינו ניכר וכן פה״ק במנחות: 🗙 הבי

של תרומה אבל לא במקפה [דחולין] דטבול יום שויוהו רבנן שני וחין שני עושה שלישי חלח בתרומה. ואית דאמרי מאי במקלמן אפילו במקפה של חולין דכיון דעריבי בחד מנא דמי ליה כמאן דנגע בחרומה עלמה: והוינן בה אמאי פסול במקום מגעו. פונט דאין טומאת אוכלין בפחות מכבילה: ומה טעם. לוקה עליו בכזית והא ליכא שיעורא (ד) יו

לאיסור הוא דאתא לימא טעמא דידי משום כל וכל אלא ודאי משמעות דידיה ממשרת ולא מוכל: זעירי אמר אף שאור בבל [תקשירו]. שאם הקטיר חלי זית משאור וחלי זית ממלה מלטרף משום כל שאור לא תקטירו: במאן כרבי אדעזר בדריש כד בפ' אלו עוברין (פסחים מב.) כל מחמלת לא תאכלו לרבות כותח הבבלי ושכר המדי ופליגי רבנן עליו ופי׳ רש״י בפ׳ אלו עוברין דועירי מפרש הברייחא דפרק כל המנחות באות מלה (ה) כי כל שאור וכל דבש

ומיעט מיעט בתרא למאי אהני הא במיעט וריבה לחוד בריבה

ומיעט וריבה דרשינן ליה א] כדפי׳ ר״ת ואע״פ דריבה ומיעט וריבה

נמי אמר דריבה קמא לא מהני מידי בשלמא התם איכא למימר

בתרא ליכא למימר הכי הילכך צ"ל אינה מדה בתורה אפי׳ למאן דדריש

ליה בריבוי ומיעוטי דרשינן ליה

בפרט וכלל ופרט. עכ"ל מהר"ף נ"ע:

יאין היתר מצמרף לאיסור. אם אכל

אינו חייב: [חוץ] מנזיר שהרי אמרה

תורה וכל משרת ענבים לא ישתה.

כלומר שאם שרה פתו ביין ויש בו

מפת ומיין כדי ללרף [כזית] חייב הכי

דרשינן בסמוך דאי איכא כזית מיין

לחודיה קרא למה לי ומיתוראי דמשרת

דרשינו ליה הכי ולא מכל ואין לגרום

מה שכתוב בספרים משרת וכל משרת

דהוה משמע דמכל דרשינן ליה דא"כ

לפרוך אדר' אבהו נמי כמאן כר"א

לענין חמץ בפסח.

חלי זית בשר וחלי זית חלב

ריבה קמא אורחיה דקרא להתחיל בו כמו ולקחת המרצע אבל מיעט

קאמר וכ"ה בס"א. 5. חיבות אמרי שפיר נמחקות ול"ל דכיון. 6. ל"ל דדרים כל ואפי׳ אם תימצי לומר מעמיה דרבנן דרשי וכל משרת אע"ג דלא לאו אייתר ותיבת דמייתי נמחק. 7. צ"ל אצטריך כי כל. דרשי כל מ״מ מאי פריך לקמן ממאי דהאי משרת להיתר מלטרף נמי נימא דלר"א היתר 13. ל"ל דאע"ג. 14. ל"ל לימא הא. 15. ל"ל דאיו

פי' הרא"ש

נמנא כל כך יחד.

אן כ.... נמי היתר מצטרף לאיסור אם הקטיר חצי זית חמץ . וחצי זית מצה עמו ואינן . מעורבין אלא כל אחד ניכר. כמאן כר"א דדריש כל בפ׳ כל המנחות תניא כי כל שאור וכל דבש לא תקטירו אין לי אלא כולו. פ׳ כל הקומץ דהיינו ב׳ זיתים דסבר אין קומץ פחות מב׳ זיתים מקצת מנין חצי קומץ דהיינו זית ת"ל כל. עירובו מנין. פי׳ חצי זית שאור וחצי זית מצה דהיינו היתר כל. והיינו דקאמר כמאן . כר״א דדריש כל גבי לרבות כותח הבבלי ושכר המדי. ופליגי רבנן פ׳ ואלו עוברין וכיון דדריש כל למקצתו אייתר ליה כי כל לרבות עירובו דהיינו היתר מצטרף לאיסור אבל לרבנן י דלא דרשי כל איצטריך כי כל לרבות מקצתו והיתר מצטרף לאיסור לא שמעינן מיניה. אי הכי לענין חמץ בפסח נמי לר״א היתר מצטרף לאיסור דכתיב ביה כי כל אוכל מחמצת אה"ג אלא לאפוקי מאביי ש הקטרה בפחר' מכזית ומפרש ברייתא דפ׳ כל המנחות אין לי אלא כולו י דהיינו כזית דס"ל לאביי יש הקטרה בפחות מב׳ זית ת״ל כל עירובו מנין פי׳ מעט שאור מעורב בהיתר ת"ל כי כל ולדידיה לא שייד למימר דשאור היתר מכזית מיחייב. ועדיפא

אמר ליה למנקט שאור לאפוקי מדאביי וא"ת ולאביי דרויש כל דשאור לפחות מכזית אמאי לא דריש נמי גבי חמק. לחייב עליו בפחות מכזית וי"ל דגבי חמץ שאני דכתיב ביה אכילה ואין אכילה בפחות מכזית: להא שמעתא דר" יותנן, המקפה תבשיל עב וקפוי כגון דייסא וכיוצא בו. וודשום והשמן התחונים בו להבלין הם של חולין, פסל הכל דמקפה תבשיל עב וקפוי כגון דייסא וכיוצא בו. וודשום והשמן התחונים בו להבלין הם של חולין, פסל הכל דמקפה עיקר וטבול יום פוסל את התרומה. והוינן בה מקום מגעו אמאי פסול הא בטילי להו תבלין ברובא דקס״ד דדימוע אסור מדרבנן. ואמר רבה בר בר חנה דדימוע דאורייתא והואיל וזר לוקה עליה בכזית משום דשם תרומה עליה ומי לא החמירו בו כתרומה עצמה לפסול כולה כדפי רש״י בפסחים:

מצטרף כו׳. 9. ל״ל הך. 10. ל״ל בטלי להו. 11. ל״ל דקס"ד. 12. ל"ל פחות אוכלין

אף שאור בבל תקטירו.